TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2004. gada 11. novembrī *

Apvienotās lietas C-183/02 P un C-187/02 P

par divām apelācijas sūdzībām atbilstoši Tiesas Statūtu 49. pantam, ko attiecīgi 2002. gada 15. un 16. maijā iesniedza

***Daewoo Electronics Manufacturing España SA (Demesa)***, Vitorija [*Vitoria*] (Spānija), ko pārstāv A. Kreuss Karerass [*A. Creus Carreras*] un B. Uriarte Valjente [*B. Uriarte Valiente*], *abogados*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja lietā C-183/02 P,

***Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava***, ko pārstāv A. Kreuss Karerass, B. Uriarte Valjente un M. Bravo-Ferers Delgado [*M. Bravo-Ferrer Delgado*], *abogados*,

apelācijas sūdzības iesniedzēja lietā C-187/02 P,

* Tiesvedības valoda — spāņu.

ko atbalsta

***Comunidad Autónoma del País Vasco***, ko pārstāv E. Garajars Gutjeress [*E. Garayar Gutiérrez*], *abogado*,

persona, kas iestājusies lietā apelācijas instancē,

citi lietas dalībnieki —

**Eiropas Kopienu Komisija**, ko pārstāv F. Santaolalla Gadea [*F. Santaolalla Gadea*] un H. L. Buendia Sjerra [*J. L. Buendía Sierra*], pārstāvji, kas norādījuši adresi Luksemburgā,

atbildētāja pirmajā instancē,

***Asociación Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca*** (***ANFEL***), Madride (Spānija),

un

***Conseil européen de la construction d'appareils domestiques*** (***CECED***), Brisele (Beļģija),

personas, kas iestājušās lietā pirmajā instancē.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši K. Gulmans [*C. Gulmann*] (referents) un N. Kolnerika [*N. Colneric*],

ģenerāladvokāte J. Kokote [*J. Kokott*],
sekretāre M. Muhika Arsamendi [*M. Múgica Arzamendi*], galvenā administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 11. martā,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 6. maijā,

pasludina šo spriedumu.

## Spriedums

1 Apelācijas sūdzībās *Daewoo Electronics Manufacturing España SA* (turpmāk tekstā — "*Demesa*") un *Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava* (turpmāk tekstā — "*Territorio Histórico de Álava*") lūdz atcelt Eiropas Kopienu Pirmās instances tiesas 2002. gada 6. marta spriedumu apvienotajās lietās T-127/99, T-129/99 un T-148/99 *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija (*Recueil*, II-1275. lpp., turpmāk tekstā — "Apstrīdētais spriedums"), kurā Pirmās instances tiesa daļēji atcēla Komisijas 1999. gada 24. februāra Lēmumu 1999/718/EK par valsts atbalstu, ko Spānija piemērojusi *Daewoo Electronics Manufacturing España SA*

(*Demesa*) (OV L 292, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Apstrīdētais lēmums") un turklāt noraidīja prasītāju prasības atcelt minēto lēmumu.

## Atbilstošās tiesību normas

2 Spānijas Basku zemē (turpmāk tekstā — "Basku zeme") spēkā esošās nodokļu tiesību normas ir noteiktas ekonomiskās sadarbības līgumā, kas ieviests ar Spānijas 1981. gada 13. maija likumu Nr. 12/1981, kurš vēlāk grozīts ar 1997. gada 4. augusta likumu Nr. 38/1997.

3 Saskaņā ar šiem tiesību aktiem *Diputación Foral de Álava*, ievērojot atsevišķus nosacījumus, var organizēt nodokļu sistēmu, kas piemērojama tās teritorijā.

4 Šajā sakarā tā jo īpaši ir veikusi nodokļu pasākumu nodokļu atlaides veidā 45 % apmērā no ieguldījumu summas (turpmāk tekstā — "nodokļu atlaide 45 % apmērā" vai "apstrīdētais nodokļu pasākums").

5 Sestais papildnoteikums 1994. gada 20. decembra [dokumentā] *Norma Foral* Nr. 22/1994 par *Territorio Histórico de Álava* 1995. gada budžeta izpildi (*Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava* Nr. 5, 1995. gada 13. janvāris) paredz:

"Ieguldījumiem jaunos pamatlīdzekļos, kas veikti laikā no 1995. gada 1. janvāra līdz 31. decembrim un kas pārsniedz 2,5 miljardus ESP, saskaņā ar *Diputación Foral de*

*Álava* līgumu tiks piešķirta nodokļu atlaide 45 % apmērā no ieguldījumu summas, kuru nosaka *Diputación Foral de Álava* un kura piemērojama galīgajai maksājamai nodokļa summai.

Samazinājumu, ko nepiemēros sakarā ar nodokļa nelielo apmēru, varēs piemērot deviņu gadu laikā no gada, kurš seko *Diputación Foral de Álava* līguma noslēgšanas gadam.

Šajā *Diputación Foral de Álava* līgumā būs noteikti termiņi un ierobežojumi, kas piemērojami katrā atsevišķā gadījumā.

Priekšrocības, kas piešķirtas saskaņā ar šo normu, nav savienojamas ne ar kādām citām nodokļu priekšrocībām, kuras piešķirtas saistībā ar tiem pašiem ieguldījumiem.

*Diputación Foral de Álava* noteiks arī ieguldījumu procesa ilgumu, kas varēs aptvert ieguldījumus, kuri veikti ieguldījumu projekta sagatavošanas stadijā."

6 Šīs normas spēkā esamība tika pagarināta 1996. un 1997. gadam, pēc tam vēlākajos *Normas Forales* nodokļu atlaide 45 % apmērā ar formas grozījumiem tika saglabāta 1998. un 1999. gadam.

## Prāvas rašanās fakti

7 1996. gada 13. martā Basku iestādes un *Daewoo Electronics Co. Ltd* (turpmāk tekstā — "*Daewoo Electronics*") parakstīja sadarbības līgumu, kurā *Daewoo Electronics* uzņēmās izveidot Basku zemē ledusskapju rūpnīcu. Savukārt Basku iestādes uzņēmās atbalstīt šo projektu, piešķirot subsīdijas.

8 Uzņēmumam, ko izveidoja *Daewoo Electronics*, bija jāizstrādā uzņēmējdarbības plāns; šī plāna apstiprināšana Basku iestādēs bija priekšnosacījums līguma izpildei. Minētais plāns laika posmam no 1996. līdz 2001. gadam tika iesniegts Basku iestādēm 1996. gada septembrī. Tajā bija paredzēts veikt ieguldījumu ESP 11 835 600 000 apmērā un izveidot 745 darbvietas.

9 1996. gada 7. oktobrī tika izveidota *Demesa* — Spānijas sabiedrība, kas 100 % apjomā bija *Daewoo Electronics* meitas sabiedrība.

10 Saskaņā ar *Diputación Foral de Álava* 1997. gada 21. oktobra līgumu Nr. 737/1997 *Demesa* saņēma nodokļu atlaidi 45 % apmērā, kas paredzēta *Norma Foral* Nr. 22/1994 sestajā papildnoteikumā.

11 1996. gada 11. jūnijā *Asociacíon Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca* (*ANFEL*) vērsās Eiropas Kopienu Komisijā ar sūdzību pret Spānijas Karalisti. Tā pārmeta Spānijas Karalistei, ka minētā dalībvalsts ir piemērojusi *Demesa* atbalstu, konkrēti — nodokļu pasākumu veidā. *Conseil européen de la construction d'appareils domestiques* (Eiropas sadzīves tehnikas ražošanas padome) (*CECED*) vērsās Komisijā ar tādu pašu sūdzību.

12 Pēc sarakstes Komisija 1997. gada 16. decembra vēstulē informēja Spānijas iestādes par savu lēmumu sākt EKL 93. panta 2. punktā (jaunajā redakcijā — EKL 88. panta 2. punkts) paredzēto procedūru, jo īpaši attiecībā uz nodokļu atlaidi 45 % apmērā, kas piešķirta *Demesa*.

13 Procedūras beigās Komisija pieņēma Apstrīdēto lēmumu.

14 Tā 1. panta d) punktā nodokļu atlaide 45 % apmērā, kas piešķirta *Demesa*, ir kvalificēta kā valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu.

15 Tā paša lēmuma 2. pantā Komisija pieprasa Spānijas Karalistei, lai tā atceļ priekšrocības, kas rodas no apstrīdētā atbalsta, kurš ir nelikumīgi nodots saņēmēja rīcībā.

**Prasības Pirmās instances tiesā un Apstrīdētais spriedums**

16 Ar prasības pieteikumiem, kas Pirmās instances tiesas kancelejā iesniegti attiecīgi 1999. gada 25. maijā, 26. maijā un 18. jūnijā, *Territorio Histórico de Álava* (lieta T-127/99), *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Gasteizko Industria Lurra SA* (lieta T-129/99), kā arī *Demesa* (lieta T-148/99) cēla prasības pret Komisiju.

17 Visas šīs prasītājas lūdz pilnībā vai daļēji atcelt Apstrīdēto lēmumu.

18 Ar 2000. gada 25. februāra rīkojumiem Pirmās instances tiesas Trešās palātas priekšsēdētājs atļāva *Asociacíon Nacional de Fabricantes de Electrodomésticos de Línea Blanca* un *Conseil européen de la construction d'appareils domestiques* iestāties lietā, atbalstot Komisijas prasījumus.

19 Ar 2001. gada 5. jūnija rīkojumu visas trīs lietas tika apvienotas mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai.

20 Apstrīdētajā spriedumā Pirmās instances tiesa jo īpaši:

— noraidīja *Territorio Histórico de Álava* un *Demesa* prasības, ciktāl tajās prasīts atcelt Apstrīdēto lēmumu attiecībā uz nodokļu atlaidi 45 % apmērā;

— atzina *Comunidad Autónoma del País Vasco* un *Gasteizko Industria Lurra SA* prasības par nepieņemamām, ciktāl tās attiecas uz to pašu atcelšanu;

— piesprieda lietas dalībniekiem segt savus tiesāšanās izdevumus pašiem.

**Apelācijas**

21 Ar 2002. gada 23. oktobra rīkojumu Tiesa atļāva *Comunidad Autónoma del País Vasco* iestāties lietā, atbalstot *Territorio Histórico de Álava* prasījumus.

22 Ar 2003. gada 6. marta rīkojumu Tiesas priekšsēdētājs noraidīja *Gobierno Foral de Navarra* (Navarras valdības) pieteikumu par iestāšanos lietā, atbalstot *Demesa* prasījumus.

23 *Demesa* prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt Apstrīdēto spriedumu;

— pašai izskatīt prāvu un atcelt Apstrīdētā lēmuma 1. panta d) punktu un 2. pantu;

— pakārtoti — nosūtīt lietu Pirmās instances tiesai;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas radušies, izskatot lietu pirmajā instancē, un tiesāšanās izdevumus, kas radušies apelācijas instancē.

24 *Territorio Histórico de Álava* prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt Apstrīdēto spriedumu;

— pašai izskatīt prāvu un atcelt Apstrīdēto lēmumu, ciktāl tas attiecas uz nodokļu atlaidi 45 % apmērā;

— pakārtoti — nosūtīt lietu Pirmās instances tiesai;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, kas radušies, izskatot lietu pirmajā instancē, un tiesāšanās izdevumus, kas radušies apelācijas instancē.

25 *Comunidad Autónoma del País Vasco* prasījumi Tiesai ir šādi:

— daļēji atcelt Apstrīdēto spriedumu, ciktāl tajā atzīts, ka nodokļu atlaide 45 % apmērā ir valsts atbalsts;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

26 Mutvārdu procesā atsaukusi iebildumu par nepieņemamību attiecībā uz apelācijas sūdzību, ko iesniedza *Territorio Histórico de Álava*, Komisija izvirza šādus galīgos prasījumus Tiesai abās lietās — C-183/02 P un C-187/02 P:

— Apelācijas sūdzību noraidīt;

— piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

## Pamati Apstrīdētā sprieduma atcelšanai

27 Prasības pieteikumā *Demesa* izvirzīja piecus pamatus Apstrīdētā sprieduma atcelšanai, kas balstīti uz:

— to, ka apstrīdētais nodokļu pasākums ir kļūdaini kvalificēts kā valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu;

— Apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu šajā jautājumā;

— to, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi juridisku kļūdu tādā ziņā, ka tā ir nospriedusi, ka apstrīdētais pasākums nav esošs atbalsts;

— Apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu šajā jautājumā;

— to, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi juridisku kļūdu tādā ziņā, ka tā ir nospriedusi, ka tiesiskās paļāvības aizsardzības princips nav piemērojams.

28 Procesuālajā rakstā, kas iesniegts 2004. gada 20. februārī, tā informēja Tiesu, ka atstāj spēkā tikai pamatu, kas attiecas uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, bet no pārējiem pamatiem atsakās.

29 Prasības pieteikumā *Territorio Histórico de Álava* izvirzīja sešus pamatus Apstrīdētā sprieduma atcelšanai, kas balstīti uz:

— to, ka apstrīdētais nodokļu pasākums ir kļūdaini kvalificēts kā valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu;

— Apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu šajā jautājumā;

— to, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi juridisku kļūdu tādā ziņā, ka tā ir nospriedusi, ka apstrīdētais pasākums nav esošs atbalsts;

— Apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu šajā jautājumā;

— to, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi juridisku kļūdu, neatzīstot, ka Komisija ir nepareizi izmantojusi pilnvaras;

— Apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu šajā jautājumā.

30 Procesuālajā rakstā, kas iesniegts 2004. gada 20. februārī, tā informēja Tiesu, ka:

— daļēji atstāj spēkā pirmo un otro pamatu, kas attiecīgi balstīti uz to, ka apstrīdētais nodokļu pasākums ir kļūdaini kvalificēts kā valsts atbalsts, kas nav

saderīgs ar kopējo tirgu, un uz Apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu šajā jautājumā;

— atstāj spēkā piekto un sesto pamatu, kas attiecīgi balstīti uz to, ka ir notikusi pilnvaru nepareiza izmantošana, un uz Apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu šajā jautājumā;

— no pārējiem izvirzītajiem pamatiem atsakās.

**Par apelācijas sūdzībām**

31 Pēc lietas dalībnieku un ģenerāladvokātes uzklausīšanas šajā jautājumā tika nolemts abas lietas apvienot sprieduma taisīšanai saskaņā ar Tiesas Reglamenta 43. pantu, jo tās ir saistītas.

*Par* Demesa *izvirzīto pamatu, kas balstīts uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu*

Lietas dalībnieku argumenti

32 Pirmās instances tiesā *Demesa* norādīja uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu. Tā atsaucās uz Komisijas 1993. gada 10. maija Lēmumu 93/337/EEK par fiskālā

atbalsta sistēmu ieguldījumiem Basku zemē (OV L 134, 25. lpp.). Tā norāda, ka šajā lēmumā nodokļu atlaides veiktajiem ieguldījumiem ir kvalificētas kā atbalsts, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu un ir pretrunā EK līguma 52. pantam (jaunajā redakcijā ar grozījumiem — EKL 43. pants). *Demesa* apgalvoja, ka noteikumi, kas vajadzīgi, lai pielāgotu reģionālos tiesību aktus Lēmumam 93/337, ir pieņemti un ka Komisija piekrita minētajam risinājumam. No tā brīža gan Spānijas iestādes, gan pati Komisija uzskatīja šo jautājumu par izbeigtu. Tādēļ Komisija nesāka nevienu procedūru par valsts atbalstu un neiebilda pret līdzīgiem fiskālajiem noteikumiem, kas tika pieņemti pēc tam. Tādējādi tā [sabiedrībai] *Demesa*, kā arī visiem uzņēmējiem, uz ko attiecas attiecīgie reģionālie tiesību akti, deva pamatu domāt, ka tie var balstīties uz tiesisku paļāvību, ka fiskālos pasākumus, ko veic *Diputación Foral de Álava*, ir atļāvusi Komisija, jo tie nav pretrunā Līguma 52. pantam.

33 *Demesa* iebilst pret to, ka Pirmās instances tiesa Apstrīdētā sprieduma 234. un turpmākajos punktos ir noraidījusi tās izvirzīto pamatu, norādot, ka par apstrīdēto nodokļu pasākumu nav iepriekš paziņots, kā prasīts EK līguma 93. panta 3. punktā (jaunajā redakcijā — EKL 88. panta 3. punkts).

34 Pēc *Demesa* uzskatiem, ņemot vērā politiku, ko Komisija īstenoja laikā, kad tika izteikts lūgums piemērot nodokļu atlaidi 45 % apmērā, bija par daudz prasīt, lai uzņēmējs pārbauda, vai nodokļu pasākums, kas tam ir piemērojams, atbilst EK līguma 92. panta (jaunajā redakcijā ar grozījumiem — EKL 87. pants) nosacījumiem, un tādēļ par to bija jāpaziņo Komisijai.

35 Tāpēc *Demesa* bija pamats norādīt uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu.

36 Prasītāja apgalvo, ka Lēmumā 93/337 ietvertais paziņojums par nesaderību balstījās uz secinājumu, ka ir pārkāpts Līguma 52. pants, nevis — kā Pirmās instances tiesa norādījusi Apstrīdētā sprieduma 237. punktā — uz secinājumu, ka ir pārkāpts Kopienu tiesiskais regulējums valsts atbalsta jomā.

37 Jebkurā gadījumā pasākumi, kas apstrīdēti Lēmumā 93/337, bija kvalificēti kā valsts atbalsts, pamatojoties uz trijiem atlases kritērijiem (reģionālo, nozaru un materiālo atlasi), kurus, pēc *Demesa* uzskatiem, nevar pieņemt attiecībā uz apstrīdēto nodokļu pasākumu. Tātad uz minēto lēmumu nevar balstīties, lai pierādītu, ka *Demesa* vajadzēja uzskatīt, ka nodokļu atlaide 45 % apmērā ir valsts atbalsts un tādēļ par to bija jāpaziņo Komisijai.

38 Komisija norāda, ka tad, kad *Demesa* tika piešķirta nodokļu atlaide, vairāki elementi skaidri norādīja, ka jautājums ir par valsts atbalstu.

39 Jo īpaši Lēmumā 93/337 salīdzināmi pasākumi bija atzīti par atbalstu, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu. Šis paziņojums par nesaderību bija saistīts ne vien ar uzņēmējdarbības brīvības pārkāpumu, bet — kā Pirmās instances tiesa norādījusi Apstrīdētā sprieduma 237. punktā — arī dažādu noteikumu pārkāpumu, kuri attiecas uz atbalstu.

40 Turklāt ir skaidrs, ka Lēmums 93/337 var balstīties tikai uz iepriekšēju secinājumu, ka pasākumiem, par ko ir strīds, ir valsts atbalsta pazīmes.

41 Tomēr *Demesa* nepārbaudīja, vai atbalsts tai ir piešķirts ar Komisijas atļauju.

42 Jebkurā gadījumā, tā kā par apstrīdēto nodokļu pasākumu iepriekš nebija paziņots, tad prasītāja nevarēja izvirzīt argumentu par Komisijas bezdarbību.

43 Tādēļ Pirmās instances tiesa pamatoti uzskatīja, ka tiesiskā paļāvība nevarēja pastāvēt.

Tiesas vērtējums

44 Jāatgādina, ka, no vienas puses, ņemot vērā, ka valsts atbalsta kontrole, ko Komisija veic saskaņā ar Līguma 93. pantu, ir obligāta, uzņēmumi, kas saņem atbalstu, principā var atsaukties uz tiesisko paļāvību attiecībā uz atbalsta likumību tikai tad, ja tas piešķirts, ievērojot minētajā pantā paredzēto procedūru, un, no otras puses, jāatgādina, ka rūpīgam uzņēmējam parasti jāspēj nodrošināt minētās procedūras ievērošanu (1990. gada 20. septembra spriedums lietā C-5/89 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-3437. lpp., 14. punkts; 1997. gada 14. janvāra spriedums lietā C-169/95 Spānija/Komisija, *Recueil*, I-135. lpp., 51. punkts, un 1997. gada 20. marta spriedums lietā C-24/95 *Alcan Deutschland*, *Recueil*, I-1591. lpp., 25. punkts).

45 Ja atbalsts tiek piemērots, par to iepriekš nepaziņojot Komisijai, kā rezultātā tas saskaņā ar Līguma 93. panta 3. punktu ir nelikumīgs, tad atbalsta saņēmējam tajā

laikā nav tiesiska pamata uzskatīt [t.i., tiesiskā paļāvība], ka tas ir piešķirts likumīgi (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Alcan Deutschland*, 30. un 31. punkts).

46 Šajā gadījumā Pirmās instances tiesa Apstrīdētā sprieduma 235. punktā ir atzinusi, ka nav apstrīdēts tas, ka nodokļu atlaide 45 % apmērā ir ieviesta bez iepriekšējas paziņošanas, pārkāpjot Līguma 93. panta 3. punktu.

47 Apstrīdētā sprieduma 236. punktā, īpaši norādot uz iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Vācija, Pirmās instances tiesa, ņemot vērā šo secinājumu, pamatoti pieņēma, ka argumentiem, kas balstīti uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, nevar piekrist.

48 Tā paša sprieduma nākošajā punktā tā pareizi norādīja, ka šie prasītājas argumenti balstās uz nepareizu Lēmuma 93/337 interpretāciju. Kā uzsvēra Pirmās instances tiesa, Komisija tajā bija kvalificējusi apstrīdēto atbalstu kā atbalstu, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu, ne vien tāpēc, ka tas ir pretrunā Līguma 52. pantam, bet — minētā lēmuma V punktā par to, kā pārbaudīt iespēju piešķirt kādu no Līguma 92. pantā paredzētajām atkāpēm,– arī tāpēc, ka šis atbalsts neatbilst dažādiem noteikumiem, kas attiecas uz atbalstiem.

49 Jāpiebilst, ka konkrēti Lēmumā 93/337 Komisija:

— norādīja, ka apstrīdēto atbalstu veido nodokļu atlaide 20 % apmērā no ieguldījumiem (I punkts);

— atzina, ka nav izpildīti nosacījumi, kas izvirzīti, lai piemērotu atkāpi, kura paredzēta Līguma 92. panta 3. punkta c) apakšpunktā, un kas izklāstīti Kopienas 1992. gada 19. augusta Nostādnēs par atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (OV C 213, 2. lpp.); šajās nostādnēs pēc mazo un vidējo uzņēmumu kategorijas definīcijas 2.2. punktā to 4.1. punkta piektajā ievilkumā ir precizēts, ka Komisija ir nolēmusi atļaut piešķirt atbalstus ieguldījumiem tikai, lielākais, līdz 15 % no ieguldījumiem attiecībā uz mazajiem uzņēmumiem un 7,5 % no ieguldījumiem pārējiem šīs pašas kategorijas uzņēmumiem (V punkts);

— pieprasīja Spānijas iestādēm nodrošināt, lai atbalsti īpaši tiktu piešķirti, ievērojot nosacījumus, kas paredzēti Nostādnēs par atbalstu mazajiem un vidējiem uzņēmumiem (1. panta 4. punkts).

50 Tādējādi izrādās, ka *Demesa* no Lēmuma 93/337 varēja secināt tikai to, ka nodokļu atlaidi 45 % apmērā, kas piešķirta uzņēmumam, kura lielums ļauj tam veikt ieguldījumus vismaz 2,5 miljardu ESP apmērā, kā prasīts *Norma Foral* Nr. 22/1994 Sestajā papildnoteikumā, nevarēja kvalificēt kā atbalstu Līguma 92. panta nozīmē.

51 Tādēļ attiecībā uz Lēmuma 93/337 saturu prasītāja nevarēja norādīt uz iespēju — ko arī nevar izslēgt (skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Komisija/Vācija, 16. punkts) —, ka nelikumīga atbalsta saņēmējs norāda uz izņēmuma apstākļiem, kuru dēļ tam varēja rasties likumīgs pamats paļauties, ka šis atbalsts ir likumīgs.

52 Attiecībā uz Komisijas iespējamo bezdarbību Komisija pamatoti norāda, ka jebkādi apgalvojumi par iespējamu bezdarbību nav atbilstīgi, ja tai nebija paziņots par atbalsta sistēmu.

53 No tā izriet, ka *Demesa* izvirzītais pamats, kas balstīts uz tiesiskās paļāvības aizsardzības principu, ir noraidāms.

*Par pamatiem, ko* Territorio Histórico de Álava *balstījusi, no vienas puses, uz to, ka apstrīdētais nodokļu pasākums ir kļūdaini kvalificēts kā valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu, un, no otras puses, uz Apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu šajā jautājumā*

Lietas dalībnieku argumenti

54 Pirmās instances tiesā *Territorio Histórico de Álava* apgalvoja, ka Komisija, uzskatīdama nodokļu atlaidi 45 % apmērā par valsts atbalstu, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu, pamatojoties uz to, ka *Norma Foral* Nr. 22/1994 ir īpašs pasākums, kas dod priekšrocības "atsevišķiem uzņēmumiem vai atsevišķām precēm", ir pārkāpusi Līguma 92. pantu. Tā norādīja, ka jebkurā gadījumā šī pasākuma iespējamo selektīvo raksturu attaisno nodokļu sistēmas raksturs un struktūra.

55 *Territorio Histórico de Álava* iebilst pret to, ka Pirmās instances tiesa Apstrīdētā sprieduma 148.–170. punktā ir noraidījusi šos argumentus un tādējādi pieļāvusi juridisku kļūdu Līguma 92. panta piemērošanā.

56 Procesuālajā rakstā, kas iesniegts 2004. gada 20. februārī, *Territorio Histórico de Álava* norāda, ka atstāj spēkā pamatu par atcelšanu, bet tas ir noticis posmā pirms tam, kad apstrīdētais nodokļu pasākums tika kvalificēts kā valsts atbalsts. Tā norāda, ka pirmajā instancē tā ir apgalvojusi, ka nodokļu atlaide 45 % apmērā ir izslēgta no Līguma 92. panta piemērošanas jomas, ciktāl tā kā nodokļu pasākums ir attaisnojama, lai sasniegtu kādu no ekonomikas politikas mērķiem. Pirmās instances tiesa ir paudusi uzskatu, ka tas neizslēdz to, ka minētais pasākums tiek kvalificēts kā valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar Līgumu. Šis secinājums ir kļūdains, jo tas ir izdarīts nepiemērotā interpretācijas procesa brīdī. Patiesībā pirms iespējamā jautājuma aplūkošanas par valsts atbalsta kvalifikāciju vajadzēja ņemt vērā, ka nodokļu pasākums, kas pieņemts pirms Ekonomikas un finanšu padomes (*Ecofin*) 1997. gada 1. decembra secinājumiem nodokļu politikas jomā (OV 1998, C 2, 1. lpp.) un Komisijas 1998. gada 10. decembra paziņojuma par noteikumu par valsts atbalstu piemērošanu pasākumiem, kas attiecas uz uzņēmumu tiešajiem nodokļiem (OV C 384, 3. lpp.), ir izslēgts no valsts atbalsta kontroles jomas. Patiesībā, tā kā šāds pasākums ietilpst rūpniecības politikā, ko īsteno attiecīgā dalībvalsts, tas jau sākotnēji bija izslēgts no Līguma 92. panta piemērošanas jomas.

57 Tajā pašā procesuālajā rakstā *Territorio Histórico de Álava* piebilst, ka atstāj spēkā arī pamatu, kas balstīts uz Apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu izvirzītajā tiesību jautājumā.

58 Komisija uzskata, ka pamatam, kas ir atstāts spēkā, neraugoties uz formas grozījumiem, un kurš balstīts uz to, ka apstrīdētais nodokļu pasākums ir kļūdaini kvalificēts kā valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu, vienmēr ir veicama Tiesas pārbaude attiecībā uz šī pasākuma atbalsta raksturu. Proti, Līguma 92. panta analīze pirms diskusijas par to, vai pasākums kvalificējams kā valsts atbalsts, neietver nevienu citu vēlāku posmu; nosakot, vai pasākums ir atbalsts vai nav, tā fiskālajam

raksturam nav nozīmes. Turklāt Ekonomikas un finanšu padomes (*Ecofin*) 1997. gada 1. decembra secinājumi nodokļu politikas jomā un tiem pievienotais rīcības kodekss nevar mainīt Līgumā noteikto pilnvaru sadalījumu. Šajos apstākļos, apstrīdot Komisijas kompetenci, *Territorio Histórico de Álava* joprojām saglabā nostāju, ka apstrīdētais nodokļu pasākums ir kvalificējams kā valsts atbalsts.

Tiesas vērtējums

59 Jāatgādina, ka ļaut vienam lietas dalībniekam Tiesā pirmoreiz norādīt pamatu, ko tas nav norādījis Pirmās instances tiesā, nozīmētu ļaut tam vērsties Tiesā, kuras kompetence apelāciju izskatīšanā ir ierobežota, ar strīdu, kas ir plašāks nekā tas, kurš tika izskatīts Pirmās instances tiesā. Tādējādi, izskatot apelācijas, Tiesas kompetence aprobežojas ar vērtējumu tiesiskajam risinājumam, ko attiecībā uz izskatītajiem pamatiem ir snieguši tiesneši pirmajā instancē (skat. jo īpaši 1994. gada 1. jūnija spriedumu lietā C-136/92 P Komisija/*Brazzelli Lualdi* u.c., *Recueil*, I-1981. lpp., 59. punkts, 1998. gada 28. maija spriedumu lietā C-7/95 P *Deere*/Komisija, *Recueil*, I-3111. lpp., 62. punkts, un 2003. gada 10. aprīļa spriedumu lietā C-217/01 P *Hendrickx*/*Cedefop*, *Recueil*, I-3701. lpp., 37. punkts).

60 Šajā gadījumā *Territorio Histórico de Álava* pirmajā instancē neapgalvoja, ka:

— pats apstrīdētais nodokļu pasākums neietilpst valsts atbalsta tiesību piemērošanas jomā;

— Līguma 92. pants ir piemērojams nodokļu tiesību pasākumiem tikai pēc Ekonomikas un finanšu padomes (*Ecofin*) 1997. gada 1. decembra secinājumiem nodokļu politikas jomā un Komisijas 1998. gada 10. decembra paziņojuma par

noteikumu par valsts atbalstu piemērošanu pasākumiem, kas attiecas uz uzņēmumu tiešajiem nodokļiem.

61 Patiesībā tā atsaucās uz ekonomikas politikas mērķiem, kādi ir apstrīdētajam nodokļu pasākumam, saistībā ar diskusiju par to, vai šo pasākumu attaisno nodokļu sistēmas raksturs un struktūra, tas ir, posmā, kad norisinājās diskusijas par to, vai minētais pasākums kvalificējams kā valsts atbalsts, kas nav saderīgs ar kopējo tirgu Līguma 92. panta nozīmē.

62 Pirmās instances tiesa pārbaudīja atbilstīgos argumentus Apstrīdētā sprieduma 167. un 168. punktā.

63 Tādējādi arguments, kas Tiesā izvirzīts šajā apelācijā, saskaņā ar ko pēc būtības apstrīdētais nodokļu pasākums jau sākotnēji — posmā pirms juridiskā vērtējuma — bija izslēgts no Līguma 92. panta piemērošanas jomas un rezultātā arī no Komisijas kontroles vispār, ir pamats, kas pirmoreiz izvirzīts apelācijā.

64 Šis jaunais pamats ir atzīstams par nepieņemamu, tāpat kā pamats, kas balstīts uz Apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu izvirzītajā tiesību jautājumā, jo otrais pamats nav atdalāms no pirmā.

*Par pamatiem, ko* Territorio Histórico de Álava *balstījusi, no vienas puses, uz to, ka Pirmās instances tiesa ir pieļāvusi juridisku kļūdu, neatzīstot, ka ir notikusi pilnvaru nepareiza izmantošana, un, no otras puses, uz Apstrīdētā sprieduma pamatojuma trūkumu šajā jautājumā*

Lietas dalībnieku argumenti

65 *Territorio Histórico de Álava* dara zināmu, ka Pirmās instances tiesā ir norādījusi, ka Komisija ir izmantojusi valsts atbalsta procedūru, kurā tai ir ekskluzīva kompetence un plašas pilnvaras, lai veiktu nodokļu saskaņošanu. Šāda saskaņošana patiesībā attiecas uz procedūru, ko paredz EKL 101. pants (jaunajā redakcijā ar grozījumiem — EKL 96. pants) un EKL 102. pants (jaunajā redakcijā — EKL 97. pants) un kas piešķir kompetenci Eiropas Savienības Padomei.

66 *Territorio Histórico de Álava* iebilst pret to, ka Pirmās instances tiesa ir aprobežojusies ar to, ka:

— 84. punktā 2002. gada 6. marta spriedumā apvienotajās lietās T-92/00 un T-103/00 *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1385. lpp., par atbalstu, kas piešķirts citam uzņēmumam, atgādina par judikatūru, saskaņā ar kuru lēmums sakarā ar pilnvaru nepareizu izmantošanu nav spēkā tikai tad, ja, balstoties uz objektīvām, atbilstīgām un saskanīgām pazīmēm, izrādās, ka tas ir pieņemts tikai vai vismaz galvenokārt, lai sasniegtu citus mērķus, nevis tos, uz kuriem iepriekš norādīts;

— izklāsta, ka nav pierādīts, ka, pieņemot Apstrīdēto lēmumu, būtu notikusi faktiska saskaņošana.

67 Komisija apgalvo, ka izvirzītais pamats ir acīmredzami nepieņemams, jo tas nav izvirzīts Pirmās instances tiesā.

68 Tā uzsver, ka Apstrīdētajā spriedumā Pirmās instances tiesa nav aplūkojusi jautājumu par iespējamo pilnvaru nepareizu izmantošanu. Pirmās instances tiesa izvērtēja šo jautājumu citā spriedumā, proti, iepriekš minētajā spriedumā lietā *Diputación Foral de Álava* u.c./Komisija, kas pasludināts tajā pašā dienā, kad Apstrīdētais spriedums.

Tiesas vērtējums

69 Jāatzīst, ka *Territorio Histórico de Álava* tiesvedībā pirmajā instancē, kas ir pamatā šai apelācijai, nav iesniegusi Pirmās instances tiesai pamatu, kurš balstās uz to, ka ir notikusi pilnvaru nepareiza izmantošana.

70 Šī sprieduma 59. punktā izklāstīto iemeslu dēļ par nepieņemamu ir atzīstams gan izvērtētais pamats kā jauns pamats, gan arī pamats, kas balstīts uz Apstrīdētā sprieduma pamatojuma neesamību šajā jautājumā, jo otrais pamats nav atdalāms no pirmā.

71 No visa iepriekš minētā izriet, ka apelācijas sūdzības ir noraidāmas.

**Par tiesāšanās izdevumiem**

72 Atbilstoši Reglamenta 122. panta pirmajai daļai, ja apelācija ir nepamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem.

73 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, kas piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 118. pantu, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā apelācijas sūdzības iesniedzējām spriedums ir nelabvēlīgs, tām ir jāpiespriež papildus saviem tiesāšanās izdevumiem atlīdzināt Komisijas tiesāšanās izdevumus saskaņā ar tās prasījumiem.

74 Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 4. punkta trešo daļu, kas tāpat ir piemērojama apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz tā paša reglamenta 118. pantu, ir jānolemj, ka *Comunidad Autónoma del País Vasco* — persona, kas iestājusies lietā, atbalstot *Territorio Histórico de Álava* prasījumus lietā C-187/02 P — sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

**1) lietas C-183/02 P un C-187/02 P apvienot sprieduma taisīšanai;**

**2) apelācijas sūdzības noraidīt;**

**3) apelācijas sūdzību iesniedzējas papildus saviem tiesāšanās izdevumiem atlīdzina Eiropas Kopienu Komisijas tiesāšanās izdevumus;**

**4) *Comunidad Autónoma del País Vasco* sedz savus tiesāšanās izdevumus pati.**

[Paraksti]